

א) לקמן י"ט. ב) כ"ג. ה"ג;
ב) לקמן י"ט. ג) ויטין כ"ג;
ד) לקמן י"ט. טו. ז"ג. ח"ג. ט"ג;
ז"ג. ויטין י"ג. ח"ג. ט"ג;
ו) ג"ג. ט"ג. ז"ג. ז"ג. כסלו
למחמ שלפניו וע"י ש"י.

הגהות הב"ח

א) ג"מ' מוקי לה למחמ'י
בשטרא דלאו אקנייתא:
ב) רש"י ד"ה אבי אמר
וכי אכל השתא דמנן. י"ב
ז"ו למח' דקס"ד שהתא
ומשום הכי פריך לקמיה
אמאי לא יחזיר כ"י אכל
למאי דמסקי הוה טעמיה
דאבי משום דחיישין
לפרעון ולקטניא והוה
שטר שנתמל שטרידו:
ג) ד"ה העמא וכו' הלכך
איכא לממח. י"ב פירוש
כשאין חייב מודה:

גליון הש"ס

ג"מ' אבי אמר עדין
בחבתי. ע"י רש"י
במדינתו קדושין דף כ"ז
ע"ה ד"ה ע"מ שמתמנו
לו שטר:

מוסף רש"י

דייתיקי. לואת שכיב מרע,
דה תהא למיקס ולהיות
(ג"סיו ב"ב).

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

בשטרי הקנאה. שמקנה לו נכסיו מהיום זין ליה זין לא ליה יגבה מהן לאותו זמן מהיום: אי פני דבשטרי דלאו הקנאה לא עבידי דכתבי אלא אם כן ראו הלוואת המעות ממני דקמני כו':
כי ליכא מלוה בהדיה. ונותן מעות **אמר.** הא דתנן כותבין שטר ללוה בלא מלוה אפילו בשטר דלאו הקנאה נמי ואי נמי אחי למיטרף מהאידנא והוא לא ליה עד תשרי לא שלא כדון הוא עדיו בחתומיו השעבוד ואפילו לא הלוה המעות עד תשרי. ולהכי מוקי ליה אביי בהאי טעמא משום דקשיא ליה כיון דאמרת כו' (א) אבל השתא דתנן כותבין חיישין דלמא (ב) אכלה ללוה ולקמיה פריך אמאי לא יחזיר הכי וכו' ליה עדיו בחתומיו ושפיר טריף: דייסיק. לואת שכיב מרע. ולשון דייתיקי דה מיקו ואת מיקוס דדברי שכיב מרע ככותבין וכמסורין דמ"ט: **מסנה.** מתנת זריא: ושונין. פרעון שטר:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה אי הכי מתניתין דקתני אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות שלא כדון אמאי לא יחזיר נחזי אי בשטר הקנאה הא שעביד ליה נפשיה אי בשטר דלא הקנאה ליכא למיחש דהא אמרת כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין א"ל רב אסי אע"ג דשטרי דלאו הקנאה כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין מתניתין כיון דנפל אתרע ליה וחיישין דלמא אקרי וכתוב (א) אביי אמר עדיו בחתומיו וזין לו ואפילו שטרי דלאו הקנאה משום דקשיא ליה כיון דאמרת בשטרי דלאו הקנאה כי ליתיה למלוה בהדיה לא כתבין ליכא למיחש דאקרי וכתוב אלא הא דתנן (ב) מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים דייתיקי מתנה ושוכרים הרי זה לא יחזיר שמא כתובים היו ונמלך עליהם שלא ליתנם וכי נמלך עליהם מאי הוי והא אמרת עדיו בחתומיו וזין לו הני מילי היכא דקא מטו לידיה אבל היכא דלא מטו לידיה לא אמרין אלא מתניתין דקתני מצא שטרי חוב אם יש בהם אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי בשלמא לרב אסי דאמר בשטרי אקנייתא מוקי לה בשטרי דלאו אקנייתא וכדאמרין אלא לאביי דאמר עדיו בחתומיו וזין לו מאי איכא למימר אמר לך אביי מתני' היינו טעמא ידחייש לפרעון ולקטניא ולשמואל דאמר (א) לא חיישין לפרעון ולקטניא מאי איכא למימר הניחא אי סבר לה כרב אסי דאמר בשטרי הקנאה מוקי (ב) מתניתין בשטרי דלאו הקנאה אלא אי סבר כאביי דאמר עדיו בחתומיו וזין לו מאי איכא למימר מוקי למתניתין כשאין חייב מודה אי הכי כי אין בהן אחריות נכסים אמאי יחזיר נהי דלא גבי מן משעבדי מבני חרי מוגבי גבי שמואל למעמיה דאמר שמואל אומר היה רבי מאיר שטר חוב שאין בו אחריות נכסים אין גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי וכי מאחר שאינו גובה אמאי יחזיר אמר רבי נתן בר אושעיא (ג) לצור על פי צלוחית של מלוה ונהדריה להו ללוה לצור על פי צלוחיתו של לווה לווה הוא

דאמר ולא קאי אדאמר אביי עדיו בחתומיו וזין לו: **היינו טעמא** דחיישין לפרעון ולקטניא. וסברי רבנן אחריות טעות סופר הוא ולכן לא יחזיר אפילו אין בו אחריות וכן לרב אסי תימה אמאי קאמר משום דחיישין לקטניא לימא משום דחיישין שמה פרעו וכבר נמחל שעבודו ועמה רוצה לחזור וללוה בו כדי להרויח פשיטי דספרא ומלוה נמי רוצה בדבר שיטרף מומן מוקדם וי"ל משום פשיטי חייש להפסיד ועוד שסובר המלוה שילא הקול משעת כתיבה אבל כשלוה ופרע לא חייש לפרעון לאו פירכא הוא דמורה אביי בדלא מטא שטרא לידיה מעולם: **שמואל מוקי לה כשאין חייב מודה.** דכתיבת השטר שאומר ליה לא כתבתי ומוקיף הוא. וא"ת יתקיים בחתומיו כיון שנפל אחרע ליה ואמרינן מפני שפסול היה לא נוזה ומהמנין ליה להאי:

אין דספרא לא יפסיד ללקוחות מומן מרובה אף על גב דרב אסי חייש להפסיד ועוד שסובר המלוה שילא הקול משעת כתיבה אבל כשלוה ופרע לא חייש לפרעון לאו פירכא הוא דמורה אביי בדלא מטא שטרא לידיה מעולם: **שמואל מוקי לה כשאין חייב מודה.** דכתיבת השטר שאומר ליה לא כתבתי ומוקיף הוא. וא"ת יתקיים בחתומיו כיון שנפל אחרע ליה ואמרינן מפני שפסול היה לא נוזה ומהמנין ליה להאי:

בבא מציעא י"ג.

אביי אמר עדיו בחתומיו וזין לו. מכאן קשה לרש"י דריש מסכת ראש השנה (דף ג. וספ ד"ה לטורות) דתנן בחד בניסן ראש השנה למלכים ומפרש בגמרא דפיקא מינה לשטרי חוב המוקדמים ופרש"י שאם לא קבעו יום לתחלת שנת המלך אלא כל מלך לפי מה שעומד פעמים שאין להצטין כגון אם כתב בו צכסליו בשנת ג' למלך וצלו עדים ואמרו כשחתמנו בו לא ראינו שהלוה אלא אמר הלוה לנו חתמו כלותה שנינו כותבין שטר ללוה אע"פ שאין מלוה עמו אבל ראינו שהלוה אותה מלוה בתמו בשנת ג' למלך ואין לנו יודעים אם קודם לכן או אחרי כן שאין לנו יודעים מתי עמד המלך אם זין וטעמא לכסליו של אחריו והוה ליה כסליו מחלה א"כ מוקדם הוא ופסול או זין כסליו לתמו של אחריו והוה ליה מאוחר וכשר והשתא שקבעו ניסן ר"ה הוה ליה תמו מחלה ושטר מאוחר הוא וכשר והשתא לאביי כה"ג לאו מוקדם הוא עדיו בחתומיו וזין לו ולרב אסי נמי דלית ליה למה הולכרו לעשות תקנה כיון דלית ליה כותבין שטר ללוה אלא בשטרי הקנאה ועוד וכי רגילות הוא שיטכחו כל העולם והסופר וצ"ד מתי עמד המלך שהולכרו לעשות תקנה בשביל כך ועוד דהוה ליה למימר דנימ טוצא בכל שטרות שלא יעו מאימתי לגבות כיון דאין יודעים מתי מתחלת שנת המלך ופר"ק יומא אך אין מקומנו הנה ונראה לפרש דנימ לשטרי חוב המוקדמים היינו כגון שאם עמד המלך כני"ט צלדר כשיגיע כ"ט צלדר בשנה של אחריו פעמים יעשה הסופר ציוס אחד ויסבור שעמד המלך אשתקד בחד בניסן ויכתוב עתה צלדר כ"ט צלדר שנה ראשונה ומנא שטר זה מוקדם שנה שלמה וזה פסול לכולי עלמא שכותב עתה שנה של אשתקד אבל כשקבעו ניסן ר"ה לא יעשה דמיוס שני לעמידת המלך שהוא ראש חדש ניסן כגון הסופר שנה שניה ומשם ואילך עד ניסן הבא:

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה אי הכי מתניתין דקתני אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי ואתי למטרף לקוחות שלא כדון אמאי לא יחזיר נחזי אי בשטר הקנאה הא שעביד ליה נפשיה אי בשטר דלא הקנאה ליכא למיחש דהא אמרת כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין א"ל רב אסי אע"ג דשטרי דלאו הקנאה כי ליכא מלוה בהדיה לא כתבין מתניתין כיון דנפל אתרע ליה וחיישין דלמא אקרי וכתוב (א) אביי אמר עדיו בחתומיו וזין לו ואפילו שטרי דלאו הקנאה משום דקשיא ליה כיון דאמרת בשטרי דלאו הקנאה כי ליתיה למלוה בהדיה לא כתבין ליכא למיחש דאקרי וכתוב אלא הא דתנן (ב) מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים דייתיקי מתנה ושוכרים הרי זה לא יחזיר שמא כתובים היו ונמלך עליהם שלא ליתנם וכי נמלך עליהם מאי הוי והא אמרת עדיו בחתומיו וזין לו הני מילי היכא דקא מטו לידיה אבל היכא דלא מטו לידיה לא אמרין אלא מתניתין דקתני מצא שטרי חוב אם יש בהם אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוה בניסן ולא ליה עד תשרי בשלמא לרב אסי דאמר בשטרי אקנייתא מוקי לה בשטרי דלאו אקנייתא וכדאמרין אלא לאביי דאמר עדיו בחתומיו וזין לו מאי איכא למימר אמר לך אביי מתני' היינו טעמא ידחייש לפרעון ולקטניא ולשמואל דאמר (א) לא חיישין לפרעון ולקטניא מאי איכא למימר הניחא אי סבר לה כרב אסי דאמר בשטרי הקנאה מוקי (ב) מתניתין בשטרי דלאו הקנאה אלא אי סבר כאביי דאמר עדיו בחתומיו וזין לו מאי איכא למימר מוקי למתניתין כשאין חייב מודה אי הכי כי אין בהן אחריות נכסים אמאי יחזיר נהי דלא גבי מן משעבדי מבני חרי מוגבי גבי שמואל למעמיה דאמר שמואל אומר היה רבי מאיר שטר חוב שאין בו אחריות נכסים אין גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי וכי מאחר שאינו גובה אמאי יחזיר אמר רבי נתן בר אושעיא (ג) לצור על פי צלוחית של מלוה ונהדריה להו ללוה לצור על פי צלוחיתו של לווה לווה הוא

דאמר ולא קאי אדאמר אביי עדיו בחתומיו וזין לו: **היינו טעמא** דחיישין לפרעון ולקטניא. וסברי רבנן אחריות טעות סופר הוא ולכן לא יחזיר אפילו אין בו אחריות וכן לרב אסי תימה אמאי קאמר משום דחיישין לקטניא לימא משום דחיישין שמה פרעו וכבר נמחל שעבודו ועמה רוצה לחזור וללוה בו כדי להרויח פשיטי דספרא ומלוה נמי רוצה בדבר שיטרף מומן מוקדם וי"ל משום פשיטי חייש להפסיד ועוד שסובר המלוה שילא הקול משעת כתיבה אבל כשלוה ופרע לא חייש לפרעון לאו פירכא הוא דמורה אביי בדלא מטא שטרא לידיה מעולם: **שמואל מוקי לה כשאין חייב מודה.** דכתיבת השטר שאומר ליה לא כתבתי ומוקיף הוא. וא"ת יתקיים בחתומיו כיון שנפל אחרע ליה ואמרינן מפני שפסול היה לא נוזה ומהמנין ליה להאי:

עין משפט גר מצוה

ק"א א מ"י פ"ד מהל' מלוה וזה ה"ל א ועין מ"מ שהיה צ"ע סגן עשין עד טו"ע ח"מ כ"י לג ע"פ י"ג: ב (טו"ע"פ ח"מ כ"י מג ע"פ ט"ו): ג (טו"ע"פ ח"מ כ"י סה סג"י י"ג): ק"ב ד מ"י פ"ח מהל' אבידה ה"ל א סגן עשין עד טו"ע"פ ח"מ כ"י סה ע"פ י"ו:

רבינו הגנאל

מלוה נמו יתרוש שמא כתב ללוה ולא ליה. ופרקי רב אשי בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה בחליפין ולא חיישי' לתחלת המעות אלא נשתעבר מעידנא הריא דקני מיניה בחליפין. אביי אמר עדין בחתומיו וזין לו כ"י כיון שאמר ליה ליעריה העידו עלי שיה לפלוני עלי כך וכך וככתב שטר בזה וחתמו קנו בו זכו למלוה ואע"ג דלא קנו בו מן הלוה והוא נפיק שטרא מירא דמלוה אבל אי לא נפיק שטרא מתותי דיה דמלוה חיישין דלמא אכתי לא מטא לידיה דמלוה ומתני' דאוקימנא בהאי מודה שחייב מודה שטרא מטא לידיה דמלוה מהרי"ט שעתא דנכתב ומיניה נפל. אמר לך אביי כי יא גונא ברלא נקיס שטרא מחותני ידיה דמלוה חיישין לקטניא ומשום הכי לא היינונין בהודאתו ללוה. ולא אשכחן פירכא לא להא דאביי ולא להא דרב אשי ותירווייהו בעינן דמטא שטרא בידא דמלוה. והא דר' יוחנן לא הוי להו חיובתא דיכול רב אקנייתא ולאביי נמי לא הויא חיובתא דהא לדבריו דר' יוחנן שייכי. מיהו סגיא דשמעתין כ"י יוחנן סלקא דאמר מחלוקת בשחייב מודה ר"מ דאמר יחזיר סבר שטר שאין בו אחריות נכסין לא גבי ממשעבדי מבני חרי הוא דגבי וביין דמורה ליה ליכא למיחש הלכך יחזיר. ורבנן סברי גבי אפי' ממשעבדי הלכך לא יחזיר דחיישין לקטניא אבל בשאין חייב מודה דברי הכל לא יחזיר דחיישין לפרעון ותניא בהדיא כוותיה. שמואל מוקי לה לכולה מתני' בשאין חייב מודה אבל בשחייב מודה דברי הכל יחזיר כי עדיו בחתומיו וזין לו (א) (ובל) בשטרי הקנאה דהא שעביד נפשיה. ובשטר שאין בו אחריות אע"פ שאין חייב מודה (ב) ר"מ דאמר יחזיר למלוה לצור על פי צלוחיתו וזין בו אחריות נכסין אינו גובה לא ממשעבדי ולא מבני חרי.

א) אלו ז"ל וי"ש בשטרי הקנאה.
ב) ז"ל אמר ר"מ דמיויר למלוה וכו'.